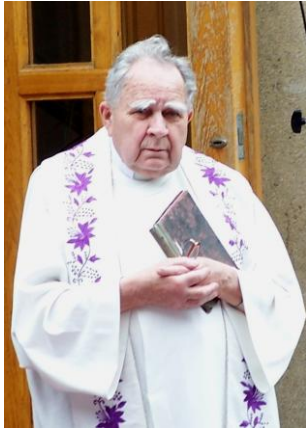

Tarnai Imre

1927 – 2014

*Valahányszor találkoztunk vele,
mindig szívmengető dolog volt megtapasztalni,
hogy mennyire egységes,
azaz mindenhol, mindenkor, mindenkivel szemben
ugyanazt az énjét képviselő emberrel van dolgunk,
olyannal, akinek nincsenek cserélhető arcai vagy szövegei, aki nem
elvárásoknak akar megfelelni.
Ezért is emlékezhetünk rá egy nagyon régi interjúval. Ezt követi a
temetési miséjén elhangzott egyik búcsúztató, valamint
végrendelete.*

Beszélgetés Drégely várának tövében

„Az életben a dolgoknak rendben kell lenniük...” – tartja szinte élet-mottóként „Márton” helyett Imre, „az orosz pap”. Nyugodt, mosolygós, sőt időnként nagyokat nevet. Ha valakivel vagy valamivel nem ért egyet, akkor sem kiabál, hanem leginkább hallgat és teszi a dolgát. Az ő véleménye mindenki számára jól tudható: szeretni kell, szolgálni kell, jót kell tenni, meg kell próbálni szót érteni. Ilyen egyszerű – egy hiteles élet receptje.

– Olyannak ismerlek, mint aki nagyon jól érzi magát „civil”, „laikus” környezetben, pedig „pap vagy te mindörökké...”, a nagyorosi plébános.

Nem érzek kettősséget, nem hiszek egy kettéosztott, papokra és nem-papokra felosztott emberiségben. Nem végzem másként papi feladataimat, mint közösségi vagy egyszerűen emberi feladataimat. Nagyon veszélyesnek tartom, hogy sok pap rettenetesen félti a „papi identitását”, valamiféle felsőbbrendűséget feltételez önmagáról, és ehhez körömszakadtáig ragaszkodik.

Én, ha bárhol, bármilyen körben visszásságot érzek, bizony elhatárolódom tőle. Ugyanakkor nem keresem szánt szándékkal a konfliktusokat, igyekszem mindenben a jót is észrevenni. Ezt a paptársaim, sőt az előljáróim is tudják rólam. Elfogadnak, vagy legalábbis elviselnek. Voltam olyan helyzetben, hogy az egyik falum hívei panaszra mentek a püspökhöz, mert, hogy „bulányista a plébánosuk”. A püspök csak annyit mondott nekik, hogy „ha jól végzi a dolgát, semmi közöm hozzá, hogy kik a barátai”. Maradtam a faluban, és idővel onnan többen bekapcsolódtak a kisközösségi mozgalmába.

– Milyen környezetből indultál?

Budai, pontosabban városmajori gyerek voltam, amolyan szegény középosztálybeli. Anyám családja elszegényedett kismemesi család, apai nagyapám gazdatiszt volt. Édesapám tisztviselőként dolgozott egy bankban. Az első világháború legelején hadifogságba esett, egészen

Vlagyivosztokig keveredett és csak a 20-as évek elején jutott haza. De hazajutott! Keresztapám egy gyermektelen jogászember volt, kúriai bíró Pesten. Építtetett egy szép rózsadombi házat, és az emeletét nekünk adta. Ketten voltunk testvérek az öcsémmel.

Édesanyámat katolikus hitben nevelték, édesapám buzgó református volt, de azért rendszeresen járt velünk szentmisére. Szépen éltek, jól megértették egymást. Édesapám jellemesgerinces ember volt. Fájt neki, hogy első misémen református lévén ő nem áldozhatott. Aztán évekkel később – és egyáltalán nem az én rábeszélésemre! – katolizált, és a falumba jött elsőáldozásra.

A Rákócziánumba, az Érseki Katolikus Gimnáziumba írtak. Itt javarészt papok („világi papok”) tanítottak, részben volt szerzetesek. Mivel mindig nagyon szerettem és igényeltem a pontos szabályokat, az tetszett, ha a dolgok „rendben” zajlanak, így aztán nagyon megkedveltem a matematikát. Úgy gondoltam, tanár leszek, matematikatanár. S ha már tanár, akkor pap is. Ezt láttam magam körül, ezt tartottam természetesnek. Osztályfőnököm és matematikatanárom Schwarz-Eggenhoffer Artúr volt, akit nagyon becsültem.

– Érdekes ez a mély vonzódásodhoz a rendhez.

Igen. Lakásomon, íróasztalomon ugyan nem nagyon látszik, sőt!... De ennek a külső rendetlenségnek is alighanem éppen az az oka, hogy folyton keresem az optimális, ideális (talán utópisztikus) megoldást, így aztán valahogy „sok szék között a pad alá esem” e vonatkozásban. Meg aztán idővel sem győzöm olyan „igazi” rendnek a megteremtését, aminőt szeretnék, hát marad a rendetlenség. A rend iránti vonzalmam abban mutatkozik, hogy mindig szerettem, ha pontosan előírják, mit és hogyan kell tenni; ha az életnek szabályos keretei vannak.

Ezért szeretem például a liturgiát is: vezérfonalat ad. Hogy pap lettem, abban ennek volt a legtöbb szerepe. Persze a szabályok nem önmagukért vannak, s nem a szabályok betartása vagy betartatása a csúcscél!

Gyakran jut eszembe Jézus megkeresztelkedésének jelenete. „János igyekezett visszatartani őt: Nekem van szükségem a te keresztségedre, mondta, és te jössz énhozzám? Jézus így felelt: Hagyd el ezt most! Úgy illik, hogy teljesítsük mindazt, ami méltányos. Erre odaengedte” (Mt 3,14-15). Jánosnak teljesen igaza van, és Jézus válasza világosan érzékelteti ezt; mintha azt mondaná: igazad van, de csináljuk szokásosan; itt most az a dolgok rendje, így akarja az Isten, hogy te meríted be az embereket.

– Ehhez képest elég sok rendetlenséget okozott a Te életedben is a háború!

Bizony ez így igaz. '44 tavaszán korán véget ért a tanév és mi egész nyáron a kunmadarasi repülőteret építettük: 17 évesen. Októberben még elkezdtek a nyolcadik osztályt, de a hónap végén véget is ért a tanítás. Általános mozgósítás volt, s vittek bennünket Budaörsre, a Kamaraerdőbe lövészárkot ásni. December 23-án nem osztották ki a lapátokat, és nagy kavarodás volt a vezetők körében. Azután elindítottak bennünket a városon keresztül, s elgyalogoltunk egészen Pilisborosjenőig. Öt percnnyire mentünk el az otthonunktól, de én, a rendes, nem léptem ki a sorból, főleg azért nem, mert a holminkat egy szekéren hozták utánunk, s ha megszököm, az biztosan elvész. Azután december 24-én, a továbbvonuláskor egy társammal mégiscsak beugrottunk egy szalmakazal mögé: megszöktünk, aztán „beszöktünk” a városba – utolsó pillanatban: az ostromgyűrű percekén belül bezárult mögöttünk –, és estére hazagyalogoltunk.

1945. január 30-án, ebédidőben jöttek be hozzánk először az oroszok. Ezek rendes emberek voltak; amikor ebéddel kínáltuk őket, keresztvetéssel telepedtek asztalhoz. De nem sokkal utánuk mások is érkeztek, akik kivezényelték az udvarra a 16 és 60 év közötti férfiakat. Édesapámmal együtt vittek el bennünket. Igen sokan voltunk; hol szenespincében, hol lóistállóban éjszakáztunk, s végül a váci fegyházban kötöttünk ki. Ekkorra megtudtuk, hogy a frontról jóval nagyobb hadifogolylétszámot jelentettek Moszkvának, mint amennyi a valóság volt, így aztán „fel kellett tölteni” a keretet: ilyen (pót)hadifoglyok lettünk. A legkellemetlenebb – talán furcsán hangzik, s jelzi, hogy ez azért nem volt olyan vészes hadifogság – az volt, hogy a napirend a moszkvai időhöz igazodott: hajnalok hajnalán, vaksötétben keltünk... Vácott nagy volt a zsúfoltság, sok százan voltunk. S emiatt előbb 18 embert, majd pedig 11-et elengedtek. Édesapámmal együtt bekerültünk ebbe a második csoportba! Gyalog, szekéren, a Duna jegén átkelve, de végül is hazajutottunk – megint!

Május elsején – nem akármilyen féléves szünet után – folytatódott a tanév és (úgymond) leérettségiztünk.

Ősszel már a papi szeminárium növendéke voltam Esztergomban, s mire befejeztem teológiai tanulmányaimat, alaposan megváltozott körülöttünk a világ. Szó sem lehetett arról, hogy egyetemre menjek és paptanár legyek.

– Maradt tehát a papi szolgálat, melyhez azóta, mintegy fél évszázada hűséges vagyok.

1952-ben szenteltek fel, s persze én is káplánként kezdtem működésemet. De kezdettől fogva zavart, hogy a dolgok nem úgy mennek, mint ahogyan szerintem azoknak menniük kellett volna. Mást tartottam eszményinek, evangéliumnak, mint amit megvalósulni láttam. Nem lázadoztam, de nagyon kerestem. Arra vágytam, hogy ahogyan régen a pogányok tengeréből kiemelkedtek a keresztények „szigetei”, úgy ma a megkereszteltek tengeréből emelkedjenek ki az igaziak; álmodoztam egy, a hitet komolyan vevő és élő „katolikus szektáról”.

Első helyemen, Szécsényben rövid ideig Havasy Gyuszi (később sokak Gyuszi bácsija) volt a káplántársam. Onnan került börtönbe, ahol egy ízben meg is látogattam őt. Nagyon hálás volt érte.

Az ő révén kerültem később a Bokorba is, és neki köszönhetem, hogy előbb találkoztam Bulányival, mint a hírével. Ezt a körülményt nagyon fontosnak tartom, mert ellenkező esetben egyáltalán nem biztos, hogy nem lettek volna olyan előítéleteim, fenntartásaim, amelyek nagyon sok jószándékú paptársamat is mind a mai napig távol tartják tőle.

1973 őszén volt egy nagyon súlyos autóbalesetem, amiből maradandó testi sérülések nélkül és meglepően gyorsan felgyógyultam. Ezt egyértelműen jelzésnek fogtam fel: az Úristen még akar tőlem valamit. A következő nyáron egy ízben találkoztam Havasy Gyuszival, aki szólt, hogy lesz nála valami papi találkozó, ahol olyasmiről lesz szó, ami talán érdekel. Érdekelt, elmentem. A találkozót, ma azt mondanám, lelki gyakorlatot Bulányi György vezette, és a téma a jézusi célkitűzések megvalósításának szociológiai vonatkozásai voltak. Óriási „ahá”-élményem volt ez a néhány nap: igen, ez az, ezt kerestem, ez kell nekem! A felismerést tett követte: kisközösségbe kerültem, mégpedig a „Vegyesbe”, papok és nem-papok együtt, egyenrangúan alkottunk közösséget, mely máig él. (Sajnos az arányok mára eltolódtak: az egyedüli pap vagyok benne, már csak tőlem „vegyes”). Azóta is mindig „civillekként” vagyok közösségben.

– A faluban is inkább kedves nagyapának tartanak téged, mint távolságtartó plébános úrnak.

Igen, az iskolaigazgatótól kezdve a polgármesteren keresztül az egész faluban szinte mindenki Imre bácsinak szólít, esetleg Imre testvérnek. A „plébános úr” megszólítást még csak elfogadom. De kezdettől kértem – Jézusra hivatkozva –, hogy ne szólítsanak atyának! Akikkel személyes kapcsolatban voltam, azok eddig is tegeztek, kortól függetlenül. De amikor elmúltam 70 éves, nyilvánosan kértem, hogy mindenki tegezzen.

– Aki hozzád betér, nagyon gyakran a számítógép mellett talál. Sok-sok kiadvány (köztük lapunk, az „Érted Vagyok”, Bulányi György Szent Pál teológiájáról írt könyvsorozata és a falusi hírújság is) a Te gépedről kerül a nyomdába. Vonz a számítógép?

Igen, nagyon. Őszintén élvezem – néha túlságosan is! –, mert itt is szabályok vannak, a dolgok előírászerűen, rendben mennek (amíg nem kap vírust a gépem!). Szeretem, ahogy a tördelés során az oldalak kialakulnak, az elképzelések fekete-fehéren papírra nyomódnak. Különösebb képzelőtehetségem vagy jó ízlésem ugyan nincsen, de azért rendezett oldalakat össze tudok állítani. Már megint a rend!

Jól tudom, hogy bár ez nem látványos munka, de azért valakinek ezt is meg kell csinálnia. Apró fogaskerék vagyok az írók és az olvasók között; de tudom, hogy nélkülözhetetlen fogaskerék.

– Az elmúlt évek során komoly építkezés zajlott a plébániádon. Miért vágta bele?

Rájöttem, hogyha nem tatarozunk, az épület a fejemre dől. S ha már tatarozni kell, akkor fejlesszünk is: legyen korszerűbb a ház! Nekem sem mindegy, hogy hol lakom, s kínáljon jobb körülményeket az évről évre itt lelkigyakorlatozó vagy egyszerűen csak pihenő testvéreknek.

– Tizenhat éve szolgálsz Nagyorosziban, s plébániád ajtaja valóban mindig nyitva volt a lelkigyakorlatozók előtt. A résztvevők ugyan mindig hálásak voltak érte, de Te bizony időnként „szorultál” miatta.

1983 tavaszán kerültem ide. Ebben az évben a nyár elején kapta meg Lékai bíboros a listát az Állami Egyháziügyi Hivataltól, hogy hol lesznek Bokor-szervezésű lelkigyakorlatok, s a hozzá tartozó felszólítást, hogy ezeket akadályozza meg. Hivatott Esztergomba, s számon kérte, hogy ki adott engedélyt ezekre a lelkigyakorlatokra. Csak a Jóistenre hivatkozhattam. De rögtön hozzátettem, hogy amennyiben szükséges, máris írásban kérek tőle engedélyt. Mondanom sem kell, hogy azonnal közölte, nem fogja megadni; sőt, megfenyegetett, hogy ha megtartjuk a lelkigyakorlatokat, akkor elhelyez. Hazajöttem, és itthonról írtam a bíborosnak, hogy lelkigyakorlat igenis lesz, mert nem utasítom ki a barátaimat a plébániáról, ha azok itt akarnak imádkozni, beszélgetni.

Egyáltalán nem volt ez „hősiesség” a részemről. Itt jön elő élesben az, hogy „ez a dolgok rendje”, ezt egyszerűen nem lehet másképpen csinálni. Egyik kedvenc történetem a szentek életéből Szent Perpétua esete: Kivégzése előtt apja a börtönben rá akarta beszélni, mondja azt, hogy nem keresztény. Ő rámutatott a sarokban álló korsóra: „Lehet erről azt mondani, hogy nem korsó?”... Ami tény, az tény, aminek az ember lelkiismerete szerint meg kell történnie, annak meg kell történnie, akkor is, ha kellemetlen.

Megtartottuk a lelkigyakorlatot és megérkezett a dispozió: áthelyezés Etesre. S jóllehet alapvetően szelíd ember vagyok, de ekkora disznóság láttán megmakacsoltam magamat, s

két, „hasonló cipőben járó” paptestvéremmel együtt fellebbeztünk, leveleztünk... Végül elaludt az ügy; ma is itt vagyok, s a plébánia ma is várja a lelkipályozókat.

– Papi működésednek melyek az örömei és melyek a nehézségei?

Az örömet, a biztatást főleg a fiatalok jelentik. Tanítok hittant is. Ha akad jelentkező, tartunk esküvőt is. Azután az elsőáldozások, bérmlások. De a legtöbb igény temetésre szól – sajnos!

A kisgyerekek már fárasztanak, nekik nem szívesen tartok hittant, ezt már inkább a segítőimre hagyom, akikkel viszont felnőtt csoporttalálkozókon vagyunk együtt, s beszéljük meg az átadandó üzenetet. Két falumban is a helybeli polgármester (pontosabban: az egyikben most már ex-polgármester) tartja az igeliturgiát azokon a vasárnapokon, amikor nincsen szentmise. (Négy falum van, nem jutok el minden hétvégén mindenhova.) Velük is rendszeresen a külön találkozók.

Az emberekkel kapcsolatos feladatokat szeretem, de például az egyházközségi adminisztrációt egyáltalán nem. Mondhatnád, hogy ez is rend-teremtés lenne. Valóban szerettem is, amíg „ember-léptékű”, áttekinthető volt és csak annyi, amennyi igazán hasznos és szükséges. De mára olyan bonyolulttá lett, hogy szükségképpen berzenkedem, mert ez a rend nem szolgál tulajdonképpen senkit és semmit: öncélú.

Egyre csak erősödik bennem a meggyőződés, hogy Jézus nem akart papokat! Az egész egyházon egy nagy összeomlás segítene. Az egyház a maga közel 2000 éves történelmét mindig a mindenkori hatalmi struktúrával kötött szövetségben vészelte át, s a lényegét réges-rég elhagyta. Most is mesterséges cölöpökkel támasztgatjuk a keretet, ahelyett, hogy az evangéliumra, a laikusokban is megszólaló Szentlélekre figyelünk. Mert ahol figyelünk, ott él az egyház, él a közösség!

– Hogyan telnek napjaid? Mivel tudod megőrizni ezt a rugalmasságot, amely szinte kortalanná tesz?

Reggel fél hat körül kelek. A plébánosi és közösségi kötelezettségek, valamint a számítógépes munkák töltik ki a napomat. Az iskolában szűkében vannak a némettanárnak, megkértem, hogy segítsen, így németet is tanítok. Táblázatba foglalom a hét feladatait: miséket, hittanokat, temetéseket, közösségi programokat, lelki beszélgetéseket, látogatásokat, elcsendesedésre szánt időt, számítógépes feladatokat stb.

Televíziót ugyan kaptam az egyházmegyétől videóval, hitoktatási célra, de néha napokig nem kapcsolom be; az olvasásra is kevés időm van – sajnos. Sokat és szívesen vagyok együtt emberekkel. Számítok a segítségükre, és ők – úgy tűnik – örömmel dolgoznak velem. Amíg szükség van rám, bizonyára erőt ad hozzá az Isten. Eszem ágában sincs nyugdíjas öregúrrá válni!

– Nem is tudunk olyannak elképzelni! Köszönjük derűs lényedet és kitartó munkádat.

Schanda Beáta

„Érted Vagyok” 1999. április

***

Búcsúztató

Kedves Testvérek!

Egy idézettel szeretném kezdeni a búcsúzás mondatainak sorát:

„Kialudt egy fáklya. Egy messzire világító és meleget árasztó fáklya. A dolgok rendje az, hogy amikor a világító és melegítő fáklya kialszik, akkor körülötte sötétség és hideg váltja fel a fényt és meleget. De az Isten Országában másfajta a törvények: Hisszük és reméljük, hogy az a fény és az a meleg, amelyet a most kialudt fáklya sugárzott, nem szűnt meg: tovább világít és melegít, sőt még messzebbre árasztja fényét és melegét. Azért, mert ennek a fáklyának a fénye nem a sajátja volt, hanem azé, akinek fénye-melege soha véget nem ér.”

Az elhangzott néhány mondatot Imre bácsitól idéztem, s ezeket Bulányi György atya temetésén ő maga mondta el. A mai alkalomra is aligha találhattunk volna méltóbb szavakat.

Ha most becsukom a szemem, és ha most, kedves testvérem, becsukod a szemed, és elvonatkoztatasz azoktól a képektől, amelyeket nyitott szemmel kénytelen vagy látni és értelmezni, akkor megjelenítheted azt a szeretetvalóságot, akit Imre bácsinak hívunk. Meg is kérek mindenkit, hogy tegye meg ezt a könnyed mozdulatot a szempillájával 10 másodpercig. Így ni.

Máris megelevenedhet az a lelki közösség, amelynek Nagyorosziban a kiépítője és eltetője Imre atya volt. Megelevenedhet az a Bokor Község, amelynek 40 évig ambiciózus tagja és példaképe volt Imre testvérünk. Érett bölcsességgel és szelíd határozottsággal szeretett mindenkit maga körül az Egyházban és a Bokorban egyaránt – ezért sokan hordozzuk őt szívünkben ezután is hálával és köszönettel.

Közben elcsodálkozhatunk azon is, hogy a különböző kultúrákba beleszülető embertársaink milyen eltérő módon élnek meg az élet elmúlásának eseményét. Van, ahol hangos sírás és jajveszékélés kíséri ezt a biológiai törvényszerűséget, és feketébe öltöznek a gyászolók. Van, ahol a hazatérésnek és a mennyei születésnap szép ünnepének tekintik ezt, és fehérbe öltöznek a búcsúzóik.

A mi kultúr- és kultuszkörünkben valahogy keveredik az elválás szomorúsága a tartalmas élet elismerésének örömeivel. Az elválás szomorúsága abból fakad, hogy egy szeretetkapcsolat megszűnt, és pótolhatatlan hiány keletkezett az életünkben. A tartalmas élet elismerése miatti öröm pedig abból forrászik, hogy az ember a rendeltetésének megfelelően használja az Atyától ajándékba kapott életét.

Ha most Imre bácsi életművére tekintünk, azt mondhatjuk, hogy pontosan arra szentelte az évtizedeit, amire vonzotta őt a szerető Atya. Erre a vonzásra azt felelte, hogy „papként építem az Isten Országát”, a szeretetközösségek hálózatát. „Akinek van, annak még adnak” alapon – és talán ennek a biztatásnak a jegyében találkozott 40 évvel ezelőtt Bulányi György atyával, akinek a gondolatai további inspirációt adtak számára a szeretetközösségek építéséhez. Ha visszatekintünk az egyházmegyei zsinat felszólalásaira, azt lehet megállapítani, hogy ezt az apostoli lelkületet sikerült továbbadnia a nagyorosi testvéreknek is. Ők megértették, hogy a Jézus-követésnek a szeretetszolgálatok mellett az apostolkodás is része, annak is meg kell jelennie benne a Mester biztatása és példája alapján.

Most idézzük fel Imre bácsi néhány mondatát: „Egész biztos, hogy nem véletlenül nevezzük a Szentlelket a jó tanács lelkének. Ami eszembe jut, hogy jaj, de jó, ezt kellene csinálni, azt

biztos, hogy Ő sugallja...” És eszébe jutott az egyházmegyei zsinat ötlete, amely meg is valósult. „Azt kell megpróbálni elérni, hogy szemléletet váltsanak a papok is, a hívek is, mert itt erre van szükség!... És megfogalmazni azt, hogy mi az, aminek ki kellene bontakoznia egy jézusi közösségben.” Ha méltó módon szeretnénk Imre bácsi szellemiségét megőrizni, akkor talán ezt a közösségi elképzelést kellene valóra váltani: a népegyházat átkovászosítani jézusi kisközösségek élő hálózatává.

Hallgassuk még egy kicsit őt: „A lényegnek mindig csak kisközösségekben, kiscsoportokban lehet megnyilvánulnia. Jézus 12 embert szedett össze maga köré, azokkal volt rendszeresen. Jó, beszélt tömegekhez is, de ő maga is észrevette és belátta, hogy sokkal kisebb volt a hatékonysága ezeknek a beszédeknek, mint az, amit ott a szűk körben tudott a maga barátai között elmondani. Egy templomi szentmise akkor igazi, hogyha azok, akik ott vannak, nemcsak Istennel keresik a kapcsolatot, hanem egymással is. Nem idegenként ülnek egymás mellett, hanem őszinte az a kézfogás, amit az áldozás előtt szoktunk végezni, és abban benne van az, hogy én minden embertestvéremmel jóban akarok lenni.”

Valamennyien példaképeket keresünk az életünk szebb és Istennek tetszőbb alakítása szempontjából. Nem utánzásról szól ez a keresés, hanem a jó példa átvételéről, annak az életünkhöz igazításáról. Imre bácsi elkötelezett életvitele, hűsége Krisztus egyházához és hűsége a Bokor Közösséghez valamennyiünk számára példa értékű. Kívánom itt lévő testvéreimnek, hogy alkalmazzák az életükre azt az Istennek tetsző életutat, amelyet szeretett Imre testvérünk szavaival és tetteivel egyaránt bemutatott kis és nagy közössége számára.

Miklovicz László

***

Részletek Imre bácsi végrendeletéből

Első szavam Mennyei Apátskámhoz, az irgalmas Istenhez szól. Nagy hálával köszönöm meg neki, hogy létbe hívott. Köszönöm, hogy meghívott a vég nélküli boldogságra, és olyan körülményeket biztosított számomra, amelyek kiválóan alkalmasak voltak arra, hogy e célom elérésére nyugodtan készülhessek. Köszönöm, hogy olyan Szülőket adott, akik szavukkal és szép életükkel egyaránt megismertették Őt velem. Köszönöm a nyugodt gyermekkort, amelynek során elvezetett élethivatásom felfedezéséhez.

Köszönöm, hogy hosszú élettel ajándékozott meg, és így sok alkalmat adott arra, hogy bőven *készíthessek magamnak ki nem merülő erszényeket, kifogyhatatlan kincset* (Lk12,23). Bocsánatát kérem, hogy oly nagyon sokat elpazaroltam és kihasználatlanul hagytam ezen alkalmak közül, és azért a sok hűtlenségért, amiben ugyancsak bővelkedett hosszú életem. Szeretetébe és irgalmába ajánlom itt befejeződő és – reményem szerint – Nála kiteljesedő életemet!

Köszönetet mondok az Esztergomi Egyházmegyének, hogy olyan indulást biztosított számomra a papi szolgálathoz, amiből fél évszázadon át élhettem. Hálával tartozom természetesen a Váci Egyházmegyének is, hogy az egyházmegyék átrendezése után elfogadta szolgálataimat, mégis azt kell kérnem, ne vegye zokon, hogy a szívem Esztergomé maradt. Öreg fát nem lehet átültetni!

Megköszönöm a Gondviselésnek, hogy elvezérelt a Bokor-közösségbe, ahol megtalálhattam a „százannyi” testvért, és megtanulhattam élni a görcsmentes, önálló gondolkodással.

Értetlenül és fájdalommal tapasztaltam meg azt a sok – előítéletesen alapuló – megnemértést, amely ennek a közösségnek az életét kísérte és kíséri. Adja Isten, hogy ezek mielőbb nyugvópontra jussanak, és előítéletektől mentesen fedezze fel minden jóakarátú ember azokat az értékeket, amelyeket a Bokor képvisel!

Életemből a leghosszabb időt a nagyoroszi közösség szolgálatában tölthettem el. Köszönöm nekik azt a sok örömet, amit e hosszú időszak alatt szereztek nekem. Őszintén bocsánatot kérek mindazoktól, akiket megbántottam – különösen is azoktól, akiket keresztény emberhez nem illő viselkedésemmel botránkoztattam meg –, és ünnepélyesen kijelentem, hogy a magam részéről senkivel szemben nem hordok semmiféle neheztelést a szívemben.

... Sírkövet ne tegyenek a síromra, csak egyszerű fakeresztet.

Ha valaki vagy valakik mégis sírkövet szeretnének készíttetni, azokat arra kérem, hogy az erre szánt pénzt juttassák el a harmadik világ éhezőinek a Harmadik Világ Éhezőiért Alapítvány közvetítésével! (Számlaszám: 10200902-32713127.)

(2014. július 28.)